

אמונת חיים

גליון שבועי לתורה וחסידות שע"י מוסדות קראלי בארה"ק

גליון תלא ♦ שנה ט ♦ א-גוט קויטל

חג הסוכות ♦ שמחת תורה ה'תשפא

דברי אלוקים חיים מרוך רבינו הגה"ק זיע"א

למען ידעו דורותיכם (ויקרא כג, מג)

הנה יש לעיין החילוק בין אמונה לידיעה, ומבארים בדרך משל לאחד שאומרים לו איך נראה ה'ראש הקהל' של עיירה פלונית, הוא גבוה כך וכך, והזקן שלו גוון כזה, והוא שמן כזה, ובגדיו כך וכך ונעליו שחורים ומשקפיו וכו', לאחר ששמע כל הסימנים המובהקים על הראש הקהל, והשומע מצייר בנפשו איך נראה ה'קלסטרון' הזה, אך אינו 'מכיר' אותו, הוא יוכל לספר לאחרים פחות או יותר איך נראה הראש הקהל, אך אין לו ידיעה בו. לאחר שיראה בפועל את ה'ראש הקהל', אפי' לרגע אחד בלבד, ראה זאת חזקה בהרבה יותר מכל הסימנים מובהקים ששמע עד הנה.

וכן נפסק בשו"ע שידיעה היא חזקה יותר מעדות. בית דין שיודעים המעשה אע"פ שהם מצוים מן התורה להאמין לשני עדים שכך הווה מעשה, ועי"ז הם מוציאים ממון ומתירים עגונה, אך בגמ' (ר"ה וסנהדרין) כתוב שאם בי"ד עצמם ראו המעשה, לא תהא שמיעה גדולה מראה.

קיום מצוות מצה נותן לנו אמונה, וקיום מצות סוכה נותן לנו הכרה וידיעה שיש בורא ית'. וטעם הדבר, כי נודע שאין החכמה שורה אלא בלב פנוי מהבלי עוה"ז, כשיש מסכים המבדילים ממעשים גשמיים, יש מחיצה בינו לבין החכמה הקדושה, וכל חטא ועוון עושה מסך המבדיל, לכן אע"פ שבכל השנה הוא מאמין בהשי"ת, בבחינת 'אני ה' שוכן איתם בתוך טומאתם', זהו בגדר האמונה.

אך עתה לאחר יוה"כ שהקב"ה מחל עוונותינו, ואמרו במדרש 'ישראל שהם נבראים כבריה חדשה ביוה"כ' עתה הגיע עת דודים לזכות לאור ההכרה והידיעה. כי לפני פסח אין לנו יום טוב של מחילת עוונות, משא"כ עתה שנשלם שם ה' ע"י מחילת העוונות, אנו יכולים לזכות לכך ע"י הידיעה.

מרוך רבינו ה'אור אביגדור זיע"א

ימי החיתום

רבינו בחיי שחי לפני כ- 900 שנה מצא רמז מדוע היום השביעי של סוכות נבחר כיום החיתום הסופי לגזר הדין. היום השביעי של סוכות חל ב- כ"א תשרי. רבינו בחיי מסביר שזהו 26 יום לאחר בריאת העולם.

א' תשרי, ראש השנה, הוא יום בריאת האדם.

האדם נברא ביום השישי, כך שהיום הראשון לבריאת העולם היה ב- כ"ה אלול ומ- כ"ה אלול ועד כ"א תשרי יש 26 יום, שהם הגימטריה של השם הגדול שבו נברא העולם (שם שאיננו קוראים או הוגים אותו), שם י-ה-ו-ה. כאמור, מוסיף רבינו בחיי שיום זה הינו תכלית החג.

ואילו רבי מנחם עזריה מפאנו בעל "עשרה מאמרות" מביא רמז להושענא רבה: "דרמז לו הקב"ה לאדם הראשון בתיבת איכה", א' ראש השנה, י"כ - יום כיפור, ה' - הושענא רבה. רמז לו על שלשת ימי הדין."

דברות קודש מרוך רבינו עט"ר שליט"א

מצוה קלה יש לי וסוכה שמה (ע"ז ג, א)

שאל הרה"ק מנאסויד זי"ע מדוע נקראת סוכה מצוה קלה? במסכת גיטין (נו): בסיפור של טיטוס הרשע מובא שיצתה בת קול ואמרה לו רשע בן רשע בן בנו של עשו הרשע בריה קלה יש לי בעולמי ויתוש שמה, ואמאי קרי לה בריה קלה דמעלנא אית לה ומפקנא לית לה (יש לה פה להכניס מזון לגופה, אך אינה מוציאה).

א"כ המילה 'קלה' פירושה שיכול ליכנס ולא לצאת, א"כ נמי בסוכות צריכים לזרז שאורות החג רק יכנסו ולא יעברו ויצאו, אלא להכניס בגופינו עמוק עמוק שיהיה חרוט על ליבנו החג הזה.

כמו כן אומר השפת אמת (סוכות תר"נ) שאנו אומרים בתפילה "והנחילנו ה' אלוקינו בשמחה ובששון", דייקא אמרו לשון והנחילנו שפירושו נחלה, כי ימי החגים צריכים להשפיע על כל הימים, ועל זה מבקשין והנחילנו וכו' שיהיו הארת הימים טובים נחלה לעולם. על דרך זו פירשו גם מה שכתב הזוהר הק' על יום השבת "מיניה מתברכין כל שיתא יומין" שכל ימות השבוע יונקים מקדושת השבת. מסופר על הרה"ק רבי יחיאל מאלכסנדר זי"ע, ששנה אחת בליל התקדש חג הסוכות, התעכב מלהיכנס אל תוך הסוכה כשהוא מפחד ואומר שאסור לדרוך על שמות הקדושים הרמזים בסוכה... אך לאחר זמן התיישבה דעתו ואמר: "שמות על שמות מותר"... היינו שעל האדם לדעת שיש בו חלק אלוקי ממעל, ונמצא שגם בו יש משמותיו של הקב"ה, וכמו שמותר להניח ספר על ספר, כך יכול לדרוך בסוכה ולהיכנס לתוך בית ה' כי "שמות הקודש על שמות הקודש מותר"...

שמיני עצרת

שמיני עצרת הוא חג מן התורה, שחל ביום השמיני של חג הסוכות, אולם הוא נחשב רגל בפני עצמו ואינו קשור לסוכות, אלא סמוך לו בלבד, ודיניו כדיני יום טוב. בארץ ישראל חל באותו היום גם שמחת תורה, וזהו השם המוכר יותר ליום זה. אולם אין מדובר באותו החג כי שמיני עצרת הוא חג מן התורה, ואילו שמחת תורה נקבע רק ע"י החכמים. בארצות חו"ל, "שבהן נהוג יום טוב שני של גלויות, ההבדלה בין שני החגים ברורה: היום הראשון הוא שמיני עצרת, ולמחרתו נחגג יום שמחת תורה.

מובא בגמרא (שבת לא) מעשה בנכרי אחד שבא לפני שמאי. אמר לו, גיירני על מנת שתלמדני כל התורה כולה כשאני עומד על רגל אחת. דחפו באמת הבניין שבידו. בא לפני הלל: גיירני. אמר לו:

דעלך סני, לחברך לא תעביד, מה ששנאוי עליך אל תעשה לחברך פירש הרה"ק רבי ישראל מרח"ץ זי"ע, בדרך דרוש: בקש אותו גר שיגלה לו הלל את טעמו של שמיני עצרת, מפני מה הוא "רגל בפני עצמו". על כך השיב הלל: "דעלך סני לחברך לא תעביד" עצרת היא חג האחדות, כדאיתא (ויקרא כג, לו רש"י) דהקב"ה אומר על החג הזה "קשה עלי פרידתכם". וזהו סוכת שלם, הסוכה עושה השלום, הוא האחדות.

מסופר כי פעם בשמיני עצרת נכנס יהודי פשוט אל הגאון בעל ה"תניא" וביקשו להסביר לו במילים פשוטות מה עניינו של שמיני עצרת באופן שגם הוא יבין. הרהר הרבי רגע, העביר ידו על מצחו ואמר: "שמיני עצרת הוא כמו תמצית מרוכזת שרוקחים בצלוחית קטנה, ואחר נוטלים ממנה כמה טיפות, מערבבים אותה במים ורוקחים בחכמויות גדולות יותר. כך שמיני עצרת הוא תמצית השמחה של כל השנה, וממנו נמשכת השמחה לכל ימות השנה"

פניני חיים

המצטער פטור מן הסוכה

מדוע המצטער פטור אותו ממצות סוכה דווקא ולא מצינו במצוות אחרות שהמצטער פטור? יש לתרץ כי כאן ציווה ה' "למען ידעו" ומי שרוי בצער אין לו יישוב הדעת ולא יוכל ממילא לקיים "למען ידעו" ולכן פטרו אותו .

(חידושי הרי"ם)

בסוכות תשבו שבעת ימים (ויקרא כג מב)

בסוכות 'תשבו', בלשון כבוד, דהיינו ששייבתכם בסוכה תהיה גם עם כל מחשבתכם, ואז תזכו שיתקיים בכם ישבו בסוכות, וכמו שפירשו בזה"ק שהכוונה על אושפיזין עילאין.

(חוקי חיים)

חג הסוכות שבעת ימים לה' (ויקרא כג, לד)

מצוות סוכה נוהגת בין ביום ובין בלילה, שבעה ימים רצופים, בלי הפסק. לא-כן שאר המצוות, כגון ארבעת המינים, שאינן נוהגות בלילה. לכן נקרא החג על שם מצוות סוכה, ולא על שאר המצוות הנוהגות בו. (נחלת צבי)

חג הסוכות שבעת ימים לה' (ויקרא כג, לד)

ראש השנה, שהוא יום של תחנונים ושבירת הלב, נקבע ליום אחד. גם יום הכיפורים, שהוא יום של תענית וסליחה ומחילה, אינו אלא יום אחד. אבל סוכות, שהוא זמן שמחתנו, אמרה תורה לחוג אותו שבעת ימים, כי הקב"ה רוצה שישראל יהיו שרויים בשמחה. (רש"י הירש)

בפסולת גורן ויקב (סוכה יב)

יש לדעת למה נשתנה מצות סוכה מכל המצוות, שאצל כולן חייבו אותנו שיהיה דוקא מן המובחר וההדור שבהם, טלית נאה אתרוג נאה וכדו' ואילו כאן דוקא מן הפסולת? ונראה שהרמז בזה, כי כידוע עבודתנו ברה"ה, יוה"כ ועשי"ת הוא בבחי' יראה מחמת אימת יום הדין, אבל סוכות זמן שמחתנו, עבודתנו היא בבחי' אהבה, ומהו עבודת האדם בימי הדין? הרי הוא משליך את הפסולת שנמצא ברשותו והיינו המעשים הלא טובים ומתחרט עליהם וחוזר בתשובה, אבל מכיון שאין זה נעשה אלא מתוך יראה, בכוחו להפוך זדונות לשגגות (יומא פו) אבל לא לעשותן לזכיות, לכן כשמגיע חג הסוכות שאז זוכין לעשות תשובה מאהבה, שמהפך אותן לזכיות (יומא שם) בא הציווי ברמז בדבריהם ז"ל שיקח מן הפסולת שבידו, שעדיין הם כשגגות יועלם לבחי' סוכה, לעשות תשובה מאהבה ומהפך לזכיות.

(הרה"ק רבי ישראל מרה"ן זי"ע)

הושענא למען פארך

אמר הרה"ק רבי שלמה לייב מלענטשנא: ריבוננו של עולם, אם חס ושלום יזדמן ליהודי שהתפילין שלו יפלו לארץ, תיכף ומיד ירים אותם ויחבקם וינשקם, ויתענה או יתן צדקה על בזיון התפילין. והנה בתפילין שלך רבונו של עולם כתוב "מי כעמך ישראל גוי אחד" והם מונחים עתה בבזיון, וכל אומה ולשון רומסים ומבזים אותה, ואין מי שירחם עליהם להרים אותה מאשפות? זה מה שאומרים בהושענות הושענא למען פארך, התפילין נקראים פאר - עשה נא שהתפילין שלך לא יהיו מונחים בבזיון.

(תולדות אדם)

הושע נא אדון המושיע, בלתך אין להושיע

הרה"ק מראפשיץ אמר: רבונו של עולם, כמה פעמים הבטחתי לך שאהיה טוב ואף על פי כן איני כן, וכבר בוש אני ממך, אבל מה אעשה אני צריך לפנות אליך שוב כי אין לי אחר שיושיע אותי. זהו 'הושע נא אדון המושיע', אבל אני מתבייש כבר לבקש ממך, אך מה אעשה ש'בלתך אין להושיע', ואני צריך להניח את הבושה.

(אמרי יהודה)

עובדות חיים

ולקחתם לכם (ויקרא כג, מ)

ותהא חשובה לפניך... כאילו קימתיה בכל פרטותיה ושרשיה ותרי"ג מצוות התלויות בה"

מעשה שהיה אצל האדמו"ר רבי שלמה מבאבוב זי"ע"א, אשר התארח בסוכתו של אחד מנכבדי חסידיו בימי חוה"מ סוכות. הסוכה הייתה רחבת ידיים עם הרגשת 'תשבו כעין תדורו'. על הקיר, ליד מקום מושב הצדיק, היה תלוי טלפון. פתח האדמו"ר בשיחה מאלפת, וכאמצעי המחשה, לקח את מכשיר הטלפון בידו הקדושה, ואמר, "הנה מכשיר פלא! אני יושב בניו - יורק ומחייג סידרת ספרות מדויקת, תחילה אקיש מספר לקו בינלאומי, ואז את הקידומת " 972 " לישראל, לאחר מכן " 3 " לעיר בת ים, ואסיים במספר הבית המדויק, והשיחה תחובר לבית המשפחה המבוקשת בקרית באבוב! למרות מרחק אלפי הקילומטר אנחנו יכולים לשוחח! אך אם לא אדייק, אם אחליף מספר בודד, אחטיא את המטרה! שיחתי עלולה להגיע למזרח הרחוק, או לדרום ארגנטינה!" "כך הדבר בדיוק במצוות החג" המשיך הרב הקדוש בדבריו המתוקים "המצוות מקשרות אותנו לאבינו שבשמים. כל מצווה מגעת לשורשה העליון. אך עלינו להקיש את הקוד המדויק. סדר הנענועים אינה סדר אקראי. הכול לפי תכנית! הדפנות, הסכך, גודל הסוכה ודיניה הרבים, סדר האושפיזין, כל תפילה וכל 'יהי רצון', שמחת בית השואבה, חמש עשרה שיר המעלות, סדר הושענא רבה הקפותיו ותפילותיו, ויום שמיני עצרת שמחת תורה, סדר הריקודים, תפילת גשם, הקריאה של חתני תורה ובראשית, הכל לפי סדר מדויק. לא כל אחד מבין את הסדר, אך עליו לדעת בברור שיש סדר! בסטייה מן המנהג ומן 'התכנית' עלולים אנו לאבד את הישג המצווה! כאשר מיישמים לפי הסדר מגיעות מצוותינו למקום המיועד, ולא חלילה..." (הרב יחיאל מיכל מונדרוביץ)

פרי עץ הדר (ויקרא כג, מ)

רבה הנערץ של ירושלים, ר' יוסף חיים זוננפלד זצ"ל, היה ידוע כמדקדק גדול בכל מצוה ומצוה. מובן, שהיה משתדל מאד להדר גם במצוות ארבעת המינים. תקופה מסוימת עסק בנו של הגרי"ח זוננפלד במסחר אתרוגים, והיה עושה כל השתדלות אפשרית כדי להביא לאביו אתרוג מבחר ומהודר ביותר. מספר הנכד, ר' שלמה זלמן זוננפלד: באחת השנים היה מחסור באתרוגים. קשה מאד היה, כמעט בלתי אפשרי, למצוא אתרוג מהודר. לאחר מאמצים גדולים השיג אבי (בנו של רבינו), אתרוג שהיה אמנם מהודר, אך היה בו חסרון - ראשו היה כפוף מעט. שמח רבינו מאד, ואמר שבדיעבד מהוה חסרון זה מעלה, כיון שהאתרוג רומז על ראשי התיבות הידועים: "אל תבואני רגל גאווה"

והיית אך שמח (דברים טז, טו)

תלמיד חכם אחד פגש את הגאון רבי רפאל סולוביצ'יק בימים שבין יום כיפור לסוכות. הבחין הלה, כי ניכר על פניו דבר מה מטריד את מנוחתו של הצדיק. 'האם חסרים לכבודו ארבעת המינים?' בירר הת"ח. והגאון השיב: "אכן חסרים לי ארבעת המינים, אבל לא אתרוג ולולב, וגם לא הדסים וערבות, אלא אותם ארבעה, שעליהם אמר הקב"ה 'אם אתה משמח את שלי, אני משמח את שלך'. דהיינו, אני מחפש את היתום והאלמנה, הגר והלווי, כדי לעשות עמהם חסד, ולשמחם בימי השמחה הללו."

קול קראלי - 074-7962278

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מ"צ בק"ק קראלי ומח"ס גם אני אודך

"יום-טוב" - "מקרא קודש"

הנחת לולב בשבת תחת המטה לרפואה

בספר שפתי נבונים (פ"א סימן כג) כתב, דשגור בפי אינשי דסגולה בדוקה ומנוסה לאנשים שסובלים מכאבי גב להניח את הלולב של מצוה אחר סוכות תחת מזרון המיטה שישנים עליו. וסמך לסגולה זו, מהמדרש (תנחומא אמור יט - רבה אמור פ"ל, יד) "כל עצמותי תאמרנה ה' מי כמוך (תהלים לה), יפה אמר דוד שאמר הפסוק הזה, תדע לך שהלולב הזה דומה לשדרה של אדם, וההדס הזה דומה לעיניים, והערבה דומה לשפתים והאתרוג דומה ללב, אמר דוד אין לך אבר אחד גדול מאלו, שקולין הן כנגד הגוף, הוי כל עצמותי". ומסיק שם לדינא שאין בזה משום ביזוי מצוה, ומותר לכתחילה לעשות כן. ע"ש.

והסתפקתי אם מותר לטלטל הלולב בשבת לצורך זה. והגאון הנפלא רבי אהרן ליברמן שליט"א מח"ס משנת אהרן כתב לי זה לשונו: הנה בשבת חול המועד סוכות פשוט שאסור לטלטל הלולב, דהלא הוקצה למצוה, ואסור בטלטול, וכדכתב הרמ"א (תרנח, ב) "ואסור לטלטל הלולב בשבת דהוי כאבן (ר"ן ס"פ לולב הגזול והמגדי פ"ז, וכל בו) - והט"ז (שם סק"ג) כתב דשרי לטלטל הלולב לצורך גופו ומקומו. אבל הכרעת המשנ"ב (סימן שח סק"ה) דאסור לטלטלו אפילו לצורך גופו ומקומו דאין עליו שם כלי כלל, וציין בשעה"צ (סקכ"ב) שכן דעת תוספת שבת, דרך החיים, וחיי אדם. דלא כהט"ז. וכ"כ במשנ"ב (תרנח סק"ד) דאסור לטלטל לולב אפילו לצורך גופו ומקומו. וציין בשעה"צ (סק"ג) שכן דעת מאמר מרדכי, בגדי ישע, חמד משה, ותוספת שבת. דלא כט"ז. - וכתבו כמה פוסקים דבשבת זו הלולב אף מוקצה מחמת חסרון כיס [ראה תוספת שבת (שח, כב) נשמת אדם (כלל סו, ב) וערוך השלחן (שח, יז)].

וכיון שהלולב מוקצה למצוה, ומקפיד עליו שלא יפגם ויתקלקל, דלכן צידדו הפוסקים דהוי מוקצה מחמת חסרון כיס, פשיטא דאסור לטלטל הלולב בשבת זו.

ומטעם זה דמקפיד על הלולב, יש לאסור לטלטלו לצורך זה אפילו לפני חג הסוכות, שכבר נסתפק הפמ"ג (שח א"א סוס"ק יב) דאפשר אפילו לפני חג הסוכות הלולב מוקצה מחמת חסרון כיס, עיי"ש. וכן מסתבר דמוקצה מחמת חסרון כיס, שמקפידים עליו מאד שלא יקטום ראשו.

וגם לאחר חג הסוכות, שאין מקפיד על הלולב שלא יפגם, הוי מוקצה מחמת גופו, דלא חזי למידי. ואע"פ שברצונו יכול לכבד הבית עם הלולב (ראה שו"ע שלז, ב), או להבריש זבובים (כבשו"ע שח, כג) וכיוצ"ב, מ"מ אינו עומד לזה, ודמי לאבן דג"כ ראוי לתשמישים מסויימים ואעפ"כ מוקצה מחמת גופו. - ויש לדמות לולב לענפי אילן שקצצם לשריפה דמוקצים הם ואסור לטלטלם (שו"ע שח, כ), מטעם דיחודן בשעת קציצה לשריפה דייקא ולא לשאר תשמישים (משנ"ב סקפ"ז). וה"ה בלולב שבשעת תלישתו מהאילן יחדו למצוה, ולא לשאר תשמישים.

ולכן צריך לייחד הלולב לפני שבת לצורך סגולה זו, ובכה"ג מותר לטלטלו, וכמבואר ברמ"א (שלו, יא ומשנ"ב סקנ"ג) דמותר לטלטל ענפי אילן שהוכנו מאתמול.

ואין לאסור הנחת הלולב תחת המיטה משום איסור רפואה בשבת, שכן רפואה סגולית היא, וגזרו רק על רפואה ע"י תרופות, או פעולות גופניות המועילות לרפואה כגון התעמלות (כבשו"ע שח, מב). אבל דברים שפועלים רק בדרך סגולה מותר לעשותן בשבת. וכדנפסק בשו"ע (שו, ז) דמותר למדוד אזור מי שהוא חולה וללחוש עליו דהוי מדידה של מצוה. ובמשנ"ב (סקל"ו) בשם א"ר, דמדירה רפואה היא ורפואת הגוף מצוה היא, וגזירת שחיקת סממנין לא שייך בזה אלא ברפואה שיש בה ממש כגון משקה או אוכל. וע"ע משנ"ב (שכח ס"ק קל) ושעה"צ (שם ס"ק קד) דבאין דרך לעשות דברים אלו בסממנין אין לגזור משום שחיקת סממנין. - הרי שאסור רק רפואה שיש בה ממש כגון משקה או אוכל, ולא עניינים סגוליים שאין בהם חשש שחיקת סממנין.

סוף דבר, בשבתות שלפני חג הסוכות ובשבת חוה"מ סוכות פשוט דאסור לטלטל הלולב דמוקצה מחמת חסרון כיס ומוקצה למצוה. ואחרי סוכות מועיל יחוד לזה, וליכא חשש רפואה בשבת. (עכ"ל)

מצינו בחז"ל ובראשונים בכמה מקומות, שחול-המועד נקרא בשם 'יום-טוב', וכמו-כן נקרא בשם 'מקרא-קודש', וכדלהלן.

יום טוב - כהא דאמרו חז"ל (מועד קטן יד, ב) לענין דנין דיני נפשות בחול המועד כו' והא קא מימנעי משמחת יום טוב. וכן פירוש רש"י (מועד קטן ח, ב) לענין פריה ורביה, דאי שרי נשואין ביום טוב - אין אדם נושא אשה כל השנה כולה אלא ממתין עד המועד כו' (וראה עוד ברש"י שם, י, ב ד"ה אדעתא דארעא, וד"ה מיגזרינהו). וכן כותב הריטב"א בחידושיו למסכת סוכה (לח, א) "ואגב ארחין שמעינן דחולו של מועד יום-טוב מיקרי מכיון דאסור בעשיית מלאכה."

והנה, השם 'יום-טוב' כוונתו בפשטות - איסור עשיית מלאכה. וכמו דמצינו שאמרו חז"ל לגבי פורים (מגילה ה, ב) "הספד ותענית קבילו עלייהו, מלאכה לא קבילו עלייהו, דמעיקרא כתיב שמחה ומשתה ויום טוב, ולבסוף כתיב לעשות אותם ימי משתה ושמחה, ואילו יום טוב לא כתיב". ועל-דרך-זה חולו של מועד, אף שמותר במלאכת האבוד, מכל מקום הוי 'יום-טוב'. 'מקרא קודש' - אמרו חז"ל (חגיגה יח, א) "תאמר בחולו של מועד שקרוי מקרא קודש".

וכן פסק הרמב"ם (פ"ז מהלכות יום טוב ה"א): חולו של מועד, אף על פי שלא נאמר בו שבתון, הואיל ונקרא (ויקרא כג, לז) מקרא קודש כו' אסור בעשיית מלאכה, כדי שלא יהיה כשאר ימי החול שאין בהן קדושה כלל. וכבר הקשו (עיין יעיר און להחיד"א ז"ל מערכת י אות ז) על הטור-זהב שכתב (אורח חיים סימן תרסח סק"א) דלא אשכחן בשום דוכתא דחול המועד נקרא יום טוב. והלא מצינו בפירוש בכמה מקומות שאמנם קראוהו כן.

ועל-דרך-זה מעיר רבינו בעל מנחת אלעזר זי"ע (שו"ת חלק ג סימן יט) על דברי שולחן ערוך הרב "שמצות כבוד ועונג אינו נוהג בחולו של מועד שהרי לא נאמר בהן מקרא קודש", שהוא להיפך מדברי הגמ' והרמב"ם הנזכרים לעיל (ועיין משנה ברורה סימן תק"ל בשער הציון סוף סק"ד) ברם, כותב רבינו בעל מנחת אלעזר זי"ע (שם), דבכדי לחלק בין יום-טוב ממש ליום-טוב דחול המועד, על-כן נמנעו חז"ל בדרך כלל מלקראו בשם יום-טוב. ולכן אכן אמרו חז"ל (סוכה פ"ה מ"א) ששמחת בית השואבה "אינה דוחה לא את השבת ולא את יום טוב", והרי דחול-המועד לא קרי 'יום-טוב'. והיינו שכפי ערך קדושת שבת ויום-טוב - לא נכלל בקדושתה ימי חול המועד.

ויותר מזה מבאר רבינו זי"ע, דההפך בין יום-טוב לחול המועד הוא, ש'יום-טוב' ממש נקבע בשם 'יום טוב מקרא קודש' - בצירוף אחד, מה-שאינ-כן חול-המועד נקרא או בשם 'יום-טוב' לחוד, או בשם 'מקרא קודש' לחוד. ועל-פי-זה תבין הנוסח שתיקן האר"י ז"ל בתפלה ובקידוש של יום-טוב לומר "את יום טוב מקרא קודש הזה זמן [פלוגי] מקרא קודש זכר ליציאת מצרים" (עיין טור אורח חיים סימן תקפב).

וכבר הקשה החיד"א (שו"ת יוסף אומץ סימן יג) "הא ודאי נראה שפת יתר לומר מקרא קודש תרי זמני ותסגי בחד", עיי"ש. ברם, שם 'מקרא קודש' הוא שם הכולל לכל החג, כולל גם חול המועד. ולכן, כדי להזכיר חשיבות יום-טוב ממש בפני עצמו, מקדימים ואומרים ביום-טוב ממש "את יום טוב מקרא קודש הזה", ואחר-כך מזכירים את זמן פלוני - מקרא קודש, שהוא כולל את כל החג. ועיין מה שכתב הריטב"א (שם) "ומה שאין אנו אומרים בתפלה בחול המועד את יום טוב מקרא קודש הזה, לפי שעושין מלאכה בדבר האבד, ושלא לזלזל ביום-טוב ממש שיהיו סבורין שהם שוין בקדושה מכיון ששוין בשמותן עיי"ש.

(מתוך גליון עולת שבת בשבתו)

נעימות החיים

שישו ושמחו בשמחת התורה

ונפשה, ברצוני כעת לשמוח ולשחזר את יום החופה כי עתה שמחתי שלמה...". התרגש המלך מדברי חתנו והוסיף אהבה על אהבתו... והנמשל, כשקיבלו ישראל התורה שמחתם לא הייתה שלמה, וחשבו בלבם מדוע דווקא בנו בחר הקב"ה לתת את התורה שהשתעשע עמה תתקע"ד דורות לפני בריאת העולם ולא למלאכים ושרפים, אין זה אלא מכיוון שיש בתורה חוקים ומשפטים משונים, מגבלות שאי אפשר לעמוד בהן, אולם לאחר שסיימו את כל התורה ונכחו לדעת כי "דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום", והתורה מתוקה מדבש ונופת צופים, ע"כ שמחים ועושים "שמחת תורה" כי עתה השמחה שלמה ואמתית. לאור הדברים הנ"ל מה מאד יש להצטער שיש אנשים שונים שמחמת חסרון ידיעה חושבים לתומם שאין ביכולתם "להסתדר" עם חוקי התורה, אולם לכשיתקרבו לתורה, יבינו וישכילו כי לא ניתן בשום פנים ואופן להסתדר מבלי התורה..."

רב גדול נסע ברכבת ולידו ישב אדריכל מפורסם שלא פסק כל הדרך מלהשמיע טענות ומענות נגד התורה, והעז פנים לדבר בגלוי על "תיקונים" בדת וכן על זה הדרך, אמר לו הרב לאן פניך מועדות? לתל אביב, השיבו האדריכל! לתכנן בניית בנין רב קומות, ותוך כדי דיבור שלף מתרמילו מפה ענקית ובו משורטטת תכנית הבניין, והסביר לרב בפרטי פרטים את התכנית. אמר לו הרב: "לדעתי יש לעשות שינויים מעטים בתכנית"... טרם הספיק הרב לסיים את דבריו, רגז עליו האדריכל ואמר לו: "וכי אתה שאין לך יד ושם באדריכלות, תלמדני כיצד ואיך לבצע את התכנית, והרי למעלה מעשרים שנה עוסק אנכי במלאכה זו?" "ישמעו אוזניך מה שפיך מדבר", השיבו הרב! "למעלה משלושים שנה עוסק אנכי בלימוד תורה ומתעמק בה לאורכה ולרוחבה, ומה לך כי תתווכח עמי ותוציא דיבה על התורה שאין לך מושג בה", ופני האדריכל חפו... (לאור הנר)

ולכאורה, הרי קבלת התורה הייתה בחג השבועות שהוא בחודש סיון, ואם כן "שמחת התורה" צריכה הייתה להיות ביום קבלת התורה ולא ביום סיום התורה, שהרי מנהגו של עולם להודות לנותן המתנה בשעת קבלת המתנה ולא לאחר גמר ההנאה מהמתנה? והסביר המגיד מדובנא על פי משל: למלך שהיתה לו בת יחידה והגיע זמנה להינשא, ביקשה הבת מאביה לחפש לה חתן, בן למשפחה פשוטה כדי שלא יתגאה עליה, ובעיקר שיהיה מחונן במידות טובות, באין ברירה הסכים אביה לדבריה ושלה את עבדיו לחפש חתן "פשוט" כפי רצון הבת. לא ארכו הימים ונזדמנו עבדי המלך לכפר נדח, ומולם ניצב נער יפה תואר ומחלל בחליל, לאחר שיחה קצרה עמו, נמנו ונגמרו ביניהם כי הוא אשר יתאים לבת המלך, עקב מדותיו הטובות והנעלות. ביקשו עבדי המלך מהבחור לבא עמם לארמון המלך כי דבר סתר יש למלך לדבר עם הבחור, נאות הבחור לדבריהם, וכשהגיעו לארמון המלך ניגשו עבדיו ואמרו: "אדוני המלך, סבורים אנו שאמנם מצאנו חתן לבתך לפי טעמה". ציווה המלך להכניס את הבחור לארמונו, לאחר שיחה קצרה עמו התפעל המלך מאד מנועם מדותיו ומענוותנותו הנדירה, והציע לו את בתו לאשה... לא האמין הבחור למשמע אוזניו, "אדוני המלך מה אני ומה חיי כי אזכה להיות חתנך?" תמה הבחור, ואמנם קבעו את מועד החתונה, וזכה הנער הכפרי להיות חתן המלך, וחייהם היו בטוב ובנעימים. כעבור למעלה משנה מזמן החתונה, ניגש החתן למלך ואמר לו: "אדוני המלך ברצוני לשאת את בתך לאשה", חשב המלך כי החתן חומד לצון שהרי זה למעלה משנה שנשוי הוא עם בתו, אולם הסביר לו החתן את פשר דבריו, וכך אמר: "בשעת החופה כשכולם שמחו ורקדו, אני בתוך לבי נעצבתי וחשבתי מה ראה המלך לתת את בתו לנער כפרי, והרי מטבע הדבר ששיא בתו לחתן שהוא בן מלכים ורוזנים, אין זה, אלא שבוודאי הכלה פגועה בגופה או בנפשה, ולא מצא המלך "קליינט" טוב יותר ממני, ולכן שמחתי לא הייתה שלמה, אולם לאחר שחי אנכי עמה שנה שלמה ונזכרתי לדעת כי בתך היא כלילת המידות והמעלות, ובריאה בגופה

שמחת בית השואבה

בראשות

מן רבינו עט"ר שליט"א

תתקיים אי"ה

ביום ב' דחווה"מ סוכות

בסוכה הגדולה דקהילתינו הק'

רח' דב גור 20 כיכר רובע ו' אשדוד

ושמחת בחגיך והיית אך שמח

מודעה רבא לאורייתא

להלן סדרי הדרשות והשיעורים של

מן רבינו עט"ר שליט"א

ביו"ט וחוה"מ סוכות תשפ"ג בבתי המדרש אשדוד
ליל יום טוב בסוכת בית מדרשינו בכיכר רח' דב גור
ביום א' דחווה"מ בביהמ"ד "לב יצחק" רח' ציזילנג
ביום ב' דחווה"מ בשמחת בית השואבה דקהילתינו הק'
ביום ג' דחווה"מ בבית המדרש רשב"י רח' דב גור
ביום ד' דחווה"מ - בביהמ"ד "אהבת ציון"
ביום ה' דחווה"מ במנין חסידי גור רח' שלמה בן יוסף

לזכר עולם יהיה צדיק

מורינו רבינו

הגה"צ אביגדור מוזס זי"ע
בן רביה"ק משה זי"ע א מטשערטעז
נלב"ע א' חשון תשנ"ח
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק

אדונינו מורינו ורבינו

הגה"צ יצחק צבי משה זי"ע
ברא כרעא דאבואה

אדמו"ר אביגדור מוזס זצ"ל

מקראלי

נלב"ע ד' טבת תשעט
זכותו יגן עלינו ועכ"א
ת. נ. צ. ב. ה.

לזכר עולם יהיה צדיק

הרה"ק שלום שכנא זי"ע

בן הרה"ק אברהם זי"ע א'
מפראביטש
נלב"ע ערב סוכות
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הרה"ח יחיאל מאיר ז"ל

ב"ר משה אליעזר ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת

הגה"צ משה וועבר זצוק"ל

בהרה"צ מרדכי זצ"ל
נלבע יב כסלו תשפא
ת. נ. צ. ב. ה.